

Sygn. akt: III U 919/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2013 r. w Ostrołęce

sprawy z odwołania A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 12.11.2012r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12.11.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. ustalił prawo A. R. do emerytury, ustalając wysokość tego świadczenia zgodnie z art.26 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) na kwotę 2.297,53zł.

A. R. odwołał się od tej decyzji w zakresie wysokości emerytury. Podniósł, że na podstawie decyzji nie sposób ustalić, ile wynosi emerytura netto. Poddał w wątpliwość, czy emerytura wyliczona w oparciu o art.26 w/w ustawy jest dla niego najkorzystniejsza. Nadto jego wątpliwość wzbudził fakt, że różnice w wysokości emerytury obliczonej w różnych wariantach są znikome. Stwierdził, że odwołanie złożył w celu sprawdzenia wyliczeń ZUS-u i dlatego złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Podniósł, że wysokość emerytury A. R. obliczona w oparciu o art.26 w/w ustawy jest najwyższa. ZUS w zaskarżonej decyzji obliczył także wysokość jego emerytury w oparciu o art.183 w/w ustawy i ustalił, że wynosiłaby ona 2.263,11zł. Byłaby zatem niższa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

A. R. od dnia 23.05.2004r. do dnia 30.04.2005r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Do ustalenia podstawy wymiaru renty ZUS przyjął wynagrodzenie z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 01.01.1990r. do 31.12.1999r. Ustalony z tego okresu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 124,43%.

Następnie decyzją z dnia 18.08.2005r. zostało przyznane A. R. od dnia 01.05.2005r. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, od dnia 01.09.2008r. była to renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a od dnia 01.11.2012r. ponownie była to renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Wysokość tej renty także została ustalona w oparciu o wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 124,43% obliczony z lat 1990-1999.

A. R. urodził się dnia (...) W związku z ukończeniem 60 lat wystąpił do ZUS z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Wobec powyższego ZUS przyznał mu decyzją z dnia 12.11.2012r. prawo do emerytury w oparciu o art.184 w/w ustawy, począwszy od dnia 05.10.2012r. ZUS obliczył, że najkorzystniejszym wariantem dla A. R. będzie ustalenie wysokości jego emerytury w oparciu o art.26 w/w ustawy. Tak obliczona emerytura wyniosła 2.297,53zł. Decyzja zawiera informację, że wysokość emerytury obliczona zgodnie z art.183 w/w ustawy wynosiłaby 2.263,11zł. Wobec powyższego ZUS poinformował, że będzie wypłacał emeryturę w wysokości obliczonej w oparciu o art.26 w/w ustawy.

Sąd zważył, co następuje :

A. R. urodził się dnia (...). Zatem jego emerytura mogła być obliczona bądź w oparciu o art.26 w/w ustawy bądź w oparciu o art.183 ust.4 w/w ustawy.

W myśl **art.26 ust.1 w/w ustawy** - emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Odwołujący nie kwestionował samego sposobu wyliczenia tej emerytury. Poddawał jedynie w wątpliwość, czy jest to wariant dla niego najkorzystniejszy.

Wobec powyższego Sąd analizował w przedmiotowej sprawie, czy są korzystniejsze sposoby obliczenia emerytury odwołującego aniżeli wynikające z art.26 w/w ustawy.

Alternatywny sposób liczenia wysokości emerytury wynika z **art.183** w/w ustawy. Zgodnie z tym przepisem - ustawodawca przewidział dla osób urodzonych po dniu 31.12.1948r. możliwość obliczenia ich emerytury w mieszany sposób tj. przy zastosowaniu zasad wynikających z art.53 i art.26 w/w ustawy. Dla mężczyzn, którzy ukończyli 60 lat w 2012r. jest to 35 % emerytury obliczonej na podstawie art.53 oraz 65 % emerytury obliczonej na podstawie art.26.

Ponieważ odwołujący wskazywał, że istnieje korzystniejsza dla niego podstawa wymiaru świadczenia od tej, którą ZUS przyjął przy obliczaniu wysokości emerytury w oparciu o art.183 w/w ustawy, zatem Sąd analizował sposób obliczenia tej części emerytury, który opiera się na art.53 w/w ustawy.

Przy obliczaniu wysokości emerytury w oparciu o art.53 w/w ustawy możliwe były następujące warianty:

- 1) obliczenie podstawy wymiaru emerytury w oparciu o podstawę wymiaru renty w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty (art.21 ust.1 pkt 1);
- 2) obliczenie podstawy wymiaru emerytury przy uwzględnieniu przeciętnej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę (21 ust.1 pkt 2 w zw. z art.15 ust.1);

3) obliczenie podstawy wymiaru emerytury przy uwzględnieniu

przeciętnej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (21 ust.1 pkt 2 w zw. z art.15 ust.6).

Analizując pierwszy wariant, należy zauważyć, że podstawa wymiaru świadczenia jest najwyższa, bo wynosi 124,43%. Przy czym w myśl art.53 ust.3 w/w ustawy – emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru renty oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. W przedmiotowej sprawie oznacza to, że należałoby zastosować kwotę bazową wynoszącą 1.903,03zł, a więc o ponad 1.000zł niższą aniżeli kwota bazowa obowiązująca w dacie uzyskania prawa do emerytury, co ma istotny wpływ na wysokość emerytury. Emerytura wyliczona w oparciu o tę metodę wynosiłaby 1.418,35zł, o po waloryzacji 1.839,46zł. Szczegółowe wyliczenia znajdują się w piśmie ZUS z dnia 01.03.2013r. (k.30 a.s.) i po dokonaniu analizy Sąd uznał te wyliczenia za prawidłowe. Przy czym należy pamiętać, iż art.183 w/w ustawy dozwala na przyjęcie 35% tak obliczonej emerytury. Zatem emerytura według tego wariantu winna być obliczona następująco: $1.839,46zł \times 35\% = 643,81zł$. Do tego należy dodać 65% emerytury obliczonej w oparciu o art.26 w/w ustawy, czyli 1.493,39zł. Zatem tak obliczona emerytura wynosiłaby: $643,81zł + 1.493,39zł = \underline{2.137,20zł}$.

Przy tym wariantcie, ustosunkowując się do stanowiska odwołującego wyrażonego w piśmie z dnia 22.02.2013r. (k.24) i z dnia 25.03.2013r. (k.33-34) podnieść należy, że obliczanie podstawy wymiaru emerytury w oparciu o podstawę uprzednio otrzymywanej renty nie oznacza, że podstawą do obliczeń jest wysokość renty. Ustawodawca wyraźnie bowiem stanowi, że kanwą jest jedynie podstawa wymiaru renty, która w tym przypadku obliczona była na podstawie wynagrodzenia odwołującego z lat 1990-1999. Okoliczność, że odwołujący otrzymywał rentę z tytułu częściowej czy całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem pracy, nie ma znaczenia dla obliczania wysokości emerytury. Różnica pomiędzy wysokością renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy a rentą z tytułu całkowitej niezdolności do pracy jest bowiem jedynie taka, że w myśl art.62 ust.2 w/w ustawy - renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75 % renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy. Natomiast stopień niezdolności nie ma znaczenia dla ustalania podstawy wymiaru emerytury w oparciu o podstawę z renty.

Odwołujący wyraził także wątpliwość, czy w sposób prawidłowy zwaloryzowane jest jego świadczenie. W aktach rentowych znajduje się szereg decyzji waloryzacyjnych, wskazujących sposób waloryzacji renty. A. R. nie kwestionował żadnej z tych decyzji.

Obliczając emeryturę według drugiego wariantu należy zwrócić uwagę, że ustawodawca określił ramy czasowe, w których można poszukiwać 10 kolejnych najkorzystniejszych lat. Jest to okres 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Ponieważ A. R. zgłosił wniosek o emeryturę w 2012r., zatem 20-lecie przypada na lata 1992-2011. Jest to o tyle istotne zastrzeżenie, że uprzednio odwołujący miał obliczoną podstawę wymiaru świadczenia przy rencie wedle tego wariantu i wskaźnik wynosił 124,43%. Przy czym wskaźnik ten obliczony był z lat 1990-1999. Aktualnie przy obliczaniu wysokości emerytury nie ma możliwości obliczenia na nowo podstawy z tych lat, albowiem wykraczają one poza przedział czasowy, o którym mowa w art.15 ust.1 w/w ustawy.

Natomiast najkorzystniejszym wariantem według systemu opisanego w art.15 ust.1 w/w ustawy jest 10-lecie obejmujące lata 1993-2002r. Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynosi 112,75%. Przy zastosowaniu nowej kwoty bazowej wynoszącej 2.974,69zł, emerytura obliczona w oparciu o art.53 w/w ustawy wynosiłaby 2.075,97zł (k.30 a.s.). Natomiast emerytura obliczona w myśl art.183 w/w ustawy wynosiłaby: $2.075,97zł \times 35\% = 726,59zł$. Do tego należy dodać 65% emerytury obliczonej w oparciu o art.26 w/w ustawy, czyli 1.493,39zł. Zatem wysokość emerytury wynosiłaby: $726,59zł + 1.493,39zł = \underline{2.219,98zł}$.

Dokonując obliczeń wysokości emerytury w oparciu o 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu ubezpieczenia, należy wziąć pod uwagę lata: 1979-1992, 1995-1999 i 2002. Wyliczony z nich wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynosi 122,95%. Przy zastosowaniu nowej kwoty bazowej wynoszącej 2.974,69zł, emerytura obliczona w

oparciu o art.53 w/w ustawy wynosiłaby 2.199,19zł (k.30 a.s.). Natomiast emerytura obliczona w myśl art.183 w/w ustawy wynosiłaby: $2.199,19zł \times 35\% = 769,72zł$. Do tego należy dodać 65% emerytury obliczonej w oparciu o art.26 w/w ustawy, czyli 1.493,39zł. Zatem wysokość tak obliczonej emerytury wynosiłaby: $769,72zł + 1.493,39zł = \underline{2.263,11zł}$.

Powyższe wyliczenia wskazują, że najkorzystniejsze dla A. R. jest obliczenie jego emerytury według art.26 w/w ustawy, która wynosi 2.297,53zł.

Chybiony jest argument strony odwołującej, że o nierzetelności obliczeń ZUS świadczy to, że różnice w poszczególnych wariantach są niewielkie. W ocenie Sądu odwołujący pominął okoliczność, że są to różne warianty obliczenia emerytury tej samej osoby. W przekonaniu Sądu znacznie bardziej zadziwiająca byłaby sytuacja, gdyby różnice były duże. Wszak przy dokonywaniu obliczeń wiele elementów jest stałych, takich jak: staż pracy, zarobki w poszczególnych latach, kwota bazowa przy niektórych wariantach. Zatem nie może dziwić, że różnice między poszczególnymi są niewielkie.

Sąd oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rachunkowości, celem sprawdzenia czy wyliczenia dokonane przez ZUS w zaskarżonej decyzji są prawidłowe. Zasięgnięcie opinii biegłego jest konieczne jedynie w sytuacji, gdy konieczna jest specjalistyczna wiedza, ewentualnie konieczne jest wykonanie skomplikowanych wyliczeń. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie wystąpiła. Sposób obliczenia emerytury odwołującego wedle różnych wariantów wynika wprost z przepisów ustawy. Sąd poddał analizie wyliczenia dokonane przez ZUS, dodatkowo dokonał własnych wyliczeń, które przywołał w uzasadnieniu. Na tej podstawie ustalił wysokość emerytury odwołującego wedle wszystkich wariantów. Nadto podkreślić z całą mocą należy, że brak zaufania strony do rzetelności wyliczeń dokonywanych przez ZUS, bez konkretnego wskazania, z jakim wyliczeniem strona się zgadza i gdzie jej zdaniem ZUS dokonuje wadliwych obliczeń – nie stanowi samoistnej podstawy do dopuszczania dowodu z opinii biegłego.

Uznając zatem, że po dokonaniu wyliczeń przez Sąd sporne okoliczności zostały już dostatecznie wyjaśnione, Sąd oddalił ten wniosek w oparciu o art.217§3 kpc.

Podnieść także należy, że niniejsze rozważania dotyczyły jedynie wysokości emerytury. Nie dotyczyły natomiast wysokości świadczenia zbiegowego – tj. renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Dlatego też Sąd oddalił odwołanie na podstawie **art.477¹⁴ §1 kpc.**